

МЛАДИ ФИЛОЛОЗИ ВЪЗКРЕСИХА ПЪРВИЯ КОНГРЕС НА СЛАВИСТИТЕ

С мултимедийни презентации представители на лингвистичния клуб „Проф. Борис Симеонов“ от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ приближиха до съвремието едно от знаковите събития в историята на славистиката – Първия конгрес на славистите, проведен от 9 до 13 октомври 1929 г. в Прага. В научните текстове изборът на мястото се обосновава главно със силното развитие на чешката славистика през втората половина на двайсетте години, а насрочването на конгреса за 1929-а е породено от идеята да съвпадне със стогодишнината от смъртта на Йозеф Добровски – основателя на славянската филология.

Младите лингвисти поканиха преподаватели и студенти преди зимната сесия на учебната 2009/2010 г. в 7. аудитория на Пловдивския университет на ретроспекция към далечно-близката 1929 г., когато в чешката столица на своя форум се събира интелектуалният елит на славянското езико- и литературознание. Открива го на 6 октомври председателят на организационния комитет – литературоведът проф. Матия Мурко. За работни са обявени всички славянски езици, както и английски, френски, италиански, немски.

Заседанията са тематизирани в три секции: 1) литературноисторическа; 2) лингвистична; 3) педагогическо-дидактична. Сред акцентите в първата попадат организацията на библиографските работи в областта на славянските литератури; проблемите на еволюцията и периодизацията на славянските литератури; литературознанието и лингвистиката като филологически сфери; новите насоки в литературната наука; архивите на народната проза и на народната поезия.

Лингвистите извеждат на преден план методически проблеми, възникващи от схващането за езика като система; задачите на изследването на езиковата система и по-специално на славянската; анализите върху звуковата страна на езика и системата на славянския синтаксис; актуалните проблеми на църковнославянския език; значението на функционалната лингвистика за културата на славянските езици.

В третата секция – педагогическо-дидактичната, се интерпретират методическите основи на диференциалните граматика и речници на славянските езици; използването на новите лингвистични методи при обучението по майчин език и по славянски езици в средните и висшите училища. В конгреса са включени и значителен брой учители.

Енчо Тилев („Руски език и немски език“), Иво Ганчев („Английска филология“), Пламен Балчев („Славянска филология“), Таня Пеева („Българска филология“), Десислава Димитрова („Славянска филология“), Гергана Петкова („Български език и испански език“), Десислава Крушарова („Актуална българистика“), Маргарита Пеева („Английска филология“) под научното ръководство на доц. д-р Красимира Чакърва демонстрираха концептуален усет и забележителна техника в селекцията и структурирането на презентиранияте теми. Аудиторията видя в синтезиран вид основните тезиси на Пражката лингвистична школа. Представена бе дейността на учени като В. Матезиус, К. Нич, Н. С. Трубецкой, Р. О. Якобсон, Н. С. Державин, А. М. Пешковски, М. Фасмер.

Засегнато беше и присъствието на филолозите от България. По въпроса за тяхното участие и въобще за ролята на конгреса още през същата година излизат публикации в българския периодичен печат. В своята статия Ст. Романски посочва¹: „В такъв един именно конгрес, в основата на чиито разисквания би лежало най-важното, в което се проявява единството на славянските народи – езикът и битът, – можеше най-добре да се манифестира славянското духовно единение“. Диференцирано делегатите са представени от д-р Никола Бобчев в редактираното от него списание „Славянски глас“²: проф. Любомир Милетич – делегат на Българската академия на науките; проф. Александър Теодоров-Балан и проф. Стефан Младенов – делегати на Историко-филологическия клон на Академията, като третият делегат на този клон – проф. Михаил Арнаудов, остава в София поради неотложна работа; проф. В. Н. Златарски – делегат на Министерството на просвещението; проф. Стоян Романски и д-р Борис Йоцов – делегати на Софийския университет; д-р Никола Бобчев от Славянското дружество в България и с лични покани според свидетелството на автора – поетът Кирил Христов и русенският учител д-р М. Стоянов.

Шест десетилетия след Първия международен конгрес на славистите научното събитие през погледа на родните ни езиковеди привлича вниманието на българския лингвист Р. Русинов, синтактик и историк на новобългарския книжовен език, който със систематизирани факти, изведена от научните архиви кореспонденция и разгърната библиография дава пълната картина за погледа на българските лингвисти върху конгреса³.

На официално организираната презентация младите филолози от Лингвистичния клуб посрещнаха и своите академични гости: чл.-кор. проф. д-р Тодор Бояджиев, проф. д-р Иван Куцаров, проф. д-р Диана Иванова, доц. д-р Константин Куцаров, доц. д-р Дарина Дончева, гл. ас. д-р Иванка Гайдаджиева, д-р Борислав Борисов, главния редактор на вестник „Пловдив-

¹ Романски, Ст. «Първият конгрес на славянските филолози в Прага». // *Български преглед*, 1929/ 30; кн. 2, стр. 314.

² Бобчев, Н. «Първи конгрес на славянските филолози в Прага, Бърно и Братислава». // *Славянски глас*, г. XXIII, 1929; кн. 4, стр. 115.

³ Русинов, Р. «Първият международен конгрес на славистите в Прага (1929) през погледа на българските езиковеди». // *Славистични проучвания*. 1988, 43–50.

ски университет“ – поета и журналиста Тильо Тилев, както и други представители на филологическата общност, сред които немалко студенти.

С поредното събитие младите филолози и кандидат-лингвисти отново доказаха последователността в действията на формацията, набрала скорост и популярност в националната филология.

Тенчо Дерекювлиев

Преподаватели и студенти – участници в събитието. Сред тях на първия ред отляво надясно: доц. д-р Красимира Чакърова, проф. дфн Диана Иванова, гл. ас. д-р Иванка Гайдаджиева, проф. д-р Тодор Бояджиев, докт. Тенчо Дерекювлиев, проф. дфн Иван Куцаров. На втория ред отляво надясно: Енчо Тилев, гл. ас. д-р Борислав Борисов, доц. д-р Константин Куцаров.